

Συμπόσιο Νευροαισθητικής 2012

Ομιλητής: Πουλημένος Σπύρος

Ημερομηνία: 29/09/2012

Διάρκεια: 34:02

Εκδήλωση: Διάλογοι Ελλήνων Νευροεπιστημόνων για τη Νευροαισθητική

Διοργανωτής: Ελληνική Εταιρεία Νευροεπιστημών, Ιατρική Σχολή Αθηνών (ΕΚΠΑ)

Χώρος: Ξενοδοχείο Royal Olympic

"Η Νευροσχεδιαστική στην τέχνη: Απο την φαντασία στο καινοτόμο αποτέλεσμα του έργου τέχνης"

Πουλημένος Σπύρος

Εικαστικός

Όλοι οι νεολογισμοί που διαβάζουμε η ακούμε τα τελευταία χρόνια, δημιουρ-γήθηκαν εξαιτίας της πολυπλοκότητας της εποχής και της αλληλεπίδρασης των επιστημών μεταξύ τους, αλλά και με τις τέχνες. Συμβαίνει πολλές φορές, ένας τέτοιος όρος να έχει δύο σημασίες: την επιστημονική και την φιλοσοφική. Αυτό όμως προκαλεί σύγχυση. Είναι ένα εμπόδιο, που ίσως κάποια στιγμή στο μέλλον, λόγω της ραγδαίας εξέλιξης της επιστήμης και της τεχνολογίας θα ξεπερασθεί και οι όροι αυτοί θα διευκρινιστούν, έτσι ώστε να μπορούμε να γνωρίζουμε ακριβώς τη σημασία τους. Μέχρι τότε όμως, είμαστε υποχρεωμένοι να τους χρησιμο-ποιούμε, κι ας έχουν δύσκολη επικοινωνιακή ανταπόκριση.

Σήμερα η αισθητική της Τέχνης έχει αλλάξει δραματικά. αφού μετά τον Ντυσάν, τον Μπούς και τον Κρίστο, η υπόσταση της Τέχνης δεν είναι πια η ίδια. Το τι συμπεριλαμβάνεται στο έργο τέχνης είναι ακαθόριστο. Ο καλλιτέχνης και το έργο είναι ένα.

Ο μηχανισμός παραγωγής Τέχνης είναι και αυτός διαφορετικός. Το άυλο έργο, εδώ και αρκετά χρόνια πλέον είναι μια πραγματικότητα. Τελικά, διερωτάται κανείς τι ισχύει; Πρέπει να βρεθούν κανόνες που να επαναπροσδιορίσουν αυτό που εννοούσαμε μέχρι σήμερα ως φιλοσοφία της τέχνης. Έχει αποδειχθεί ότι ένα πίνακας είναι κάτι παραπάνω από μια εικόνα και δεν περιορίζεται στα όρια του γούστου και της γνώσης ενός θεωρητικού. Η κατεύθυνση των ερευνών λοιπόν, ήταν σίγουρο πως όδευε αλλού, εκεί, που κατά τη γνώμη μου έψαξε ο καθηγητής Ζέκι. Εδώ υπεισέρχεται η νευροαισθητική, που πολύ σωστά εξετάζει το θέμα από άλλο δρόμο, τον νευροβιολογικό.

Το περιεχόμενο, από την απλή φόρμα μέχρι και την πολυπλοκότερη σύνθεση της παλιάς τέχνης, συμβαδίζει με το νέο, αυτό της τεχνολογίας και παράγει άλλα αποτελέσματα. Τίθεται εδώ όμως ένα ακόμη ερώτημα. Οι εγκεφαλικές διεργασίες λόγω αυτής της σύμμιξης άλλαξαν η παραμένουν οι ίδιες;

Κάθε καλλιτέχνης, νομίζω ότι θα έβρισκε εξαιρετικά ενδιαφέρον, να κατανοήσει κατά το

δυνατόν, πως λειτουργεί ο εγκέφαλός του όταν δημιουργεί, αλλά ακόμη και γιατί ασχολήθηκε με τη καλλιτεχνική δημιουργία.

Σύμφωνα με τις σύγχρονες θεωρίες της Φυσικής το αντικείμενο είναι αμφίβολο. Υπάρχει και δεν υπάρχει, όπως διδάξε και ο αρχαίος Έλληνας φιλόσοφος Πύρρων και αναφέρεται στις “Υποτυπώσεις” του. Επομένως αμφίβολη, με τα έως τώρα κριτήρια, είναι και η αισθητική του.

Πότε λοιπόν παράγεται καινοτομία, έτσι ώστε το έργο Τέχνης πέρα από την ιδιότητά του, να εμπνέει και να δημιουργεί προϋποθέσεις έρευνας για νέους καλλιτέχνες, θεωρητικούς κλπ. Μόνο τότε, όταν κατά τη γνώμη μου παράγει ένα νευροσχεδιαστικό αποτέλεσμα. Επινόησα αυτόν τον όρο για να συμπεριλάβω μαζί εγκέφαλο και σχεδιασμό, στην δημιουργία ενός σημαντικού έργου τέχνης. Εδώ βέβαια η φαντασία έχει τον πρώτο ρόλο. Ωστόσο είναι αλήθεια, πως η φαντασία σώνει αλλά και εξουθενώνει.

Όσοι καλλιτέχνες κατάφεραν να παράξουν τέτοια αποτελέσματα, είναι λοιπόν κατά την γνώμη μου νευροσχεδιαστές. Επίσης, εκτός από τις λεγόμενες εικαστικές Τέχνες, και άλλες τέχνες, (η ποίηση, η μουσική, η δημιουργική αρχιτεκτονική) μπορούν να ονομασθούν, νευροσχεδιαστικές τέχνες.

Εμείς εδώ θα ασχοληθούμε με την έννοια της νευροσχεδιαστικής, από φιλοσοφικής και καλλιτεχνικής πλευράς. Η επέκταση του στον επιστημονικό χώρο είναι δουλειά των ειδικών, που δεν μπορεί να είναι άλλοι βέβαια, πέρα από τους επιστήμονες που ασχολούνται με τον εγκέφαλο, τους νευροεπιστήμονες.